

яка має певну грошову цінність (побутова техніка, електроніка, білети). Для того, щоб система Інтернет-торгівлі могла безупинно функціонувати потрібна співпраця з такою інфраструктурою, як логістика товару та проведення електронних платежів. Однозначно, для більшої впевненості покупців, для запобігання шахрайства в Україні потрібно звернути більше уваги на законодавчий захист та врегулювання відносин між продавцем та покупцем.

Список використаних джерел:

1. Бойчук І.В. Напрями сучасного розвитку Інтернету в Україні // Дніпро, 2015. – 24 с.
2. Валькова Н.В. Економіка // Харків, 2014. – 112 с.
3. Іванова Т.Є., Ілляшенко С.М. Механізм регулювання економіки // Суми, 2014. – 132 с.
4. Маловичко С.В. Проблеми економіки // Дніпро, 2015. – 338 с.

Бойчаров Р.В.

студент,

*Навчально-науковий інститут інформаційної безпеки України
Національної академії Служби безпеки України*

БІЗНЕС-РОЗВІДКА. ОСНОВНІ АСПЕКТИ ВПЛИВУ КОНКУРЕНТНОЇ РОЗВІДКИ НА НЕДОБРОСОВІСНУ КОНКУРЕНЦІЮ

Бізнес-розвідка – це незмінний процес збору, накопичення, структурування, аналізу даних про внутрішнє і зовнішнє середовища підприємства для передбачення змін в цих середовищах і прийняття своєчасних рішень з управління ризиками.

Служби корпоративної розвідки здійснюють: регулярний збір важливої для підприємства інформації; попередній аналіз потоку зібраних даних, їх класифікація; своєчасне інформування керівників і персоналу про несприятливі для підприємства події, забезпечення розробки альтернативних варіантів управлінських рішень; оцінку сценаріїв розвитку подій на підприємстві та на ринку; оперативний аналіз неструктурованої і структурованої інформації (отримання нових знань); синтез нових знань для менеджменту підприємства.

Основним завданням служб бізнес-розвідки є протидія:

– несумлінній конкуренції. Вивчення конкурентів – частина бізнес-розвідки (так звана конкурентна розвідка), яка допомагає оцінити і спрогнозувати дії конкурентів, спрямовані на дестабілізацію діяльності підприємства. Результатом такого прогнозу на основі дослідження є розробка превентивних заходів, захист цілісності, зв'язків, репутації підприємства на ринку [2, с. 142];

– недружнім злиттям і поглинанням. Практика злиття і поглинання, яка спостерігається сьогодні, показує, що керівництво захоплюваного підприємства і служба його економічної безпеки починають діяти тільки тоді, коли блокуються управлінські рішення через приналежність пакета акцій підприємства

конкуренту, коли починаються активні дії з витіснення діючого менеджменту, коли ініціюється банкрутство підприємства. Але повноваженнями служби економічної безпеки, озброєної методами бізнес-розвідки й відстеження інформації, передбачається завчасне попередження ознак можливого недружнього поглинання, вживання необхідних заходів, що можуть виявитися набагато дешевшими на стадії попередження негараздів [1, с. 27].

Сучасні засоби і технології обробки розвідувальної інформації дають можливість вирішувати завдання внутрішньої безпеки підприємства, оцінювати динаміку лояльності персоналу, виявляти центри напруженості. Аналіз інформації внутрішніх джерел і клієнтів допомагає службам безпеки виявляти факти витоку конфіденційної інформації, інсайд-трейдингу, іншої діяльності персоналу, яка зашкоджує ефективному функціонуванню підприємства на ринку [5, с. 269].

Бізнес-розвідка представляє собою аналітичне забезпечення важливих управлінських рішень, які приймають менеджери вищого рівня (керівництво підприємства), – це один з інструментів сучасного менеджменту, роль якого в умовах конкурентної боротьби сьогодні явно недооцінюється багатьма керівниками і підприємцями [2, с. 139].

Основні аспекти впливу конкурентної розвідки на недобросовісну конкуренцію.

Фінансово-господарська та комерційна діяльність підприємства в умовах посилення конкурентної боротьби вимагає приділення більшої уваги захисту власного комерційного досвіду, ділової репутації та комерційної таємниці. Сукупність заходів і дій, направлених на профілактику фактів недобросовісної конкуренції і боротьбу з ними, створюють комплексну систему протидії загрозам та забезпеченню економічної безпеки підприємства [4, с. 39].

Саме ці функції покликана виконувати служба конкурентної розвідки підприємства як складова служби безпеки підприємства, яка в залежності від обсягів виробничої та комерційної діяльності, розмірів доходів і рівня рентабельності підприємства, може поділятися на відділи контррозвідки, власне ділової розвідки та аналітично-маркетингової служби [3, с. 348].

Ціла низка дій, пов'язаних з дискредитацією конкурента і досягненням неправомірних переваг в конкуренції, а саме: підмова до бойкоту підприємця; порівняльна реклама; дискредитація конкурента; примушування постачальника до дискримінації покупця; примушування підприємця до розриву договору з конкурентом; примушування реалізувати продукцію у певному регіоні; заборона реалізації продукції за межі регіону; примушування до купівлі-продажу товарів, виконання робіт, надання послуг з примусовим асортиментом; підкуп працівника постачальника; підкуп працівника покупця; досягнення неправомірних переваг в конкуренції, яке включає різноманітні форми нечесної конкурентної боротьби [3, с. 349].

В сучасних умовах господарювання практично кожна крупна компанія збирає інформацію про своїх конкурентів, але одиниці керівників враховують, що вони також знаходяться під пильним наглядом конкурентів. В цій ситуації кожна фірма, компанія чи підприємство розробляє свою стратегію і тактику

протистояння, визначає її економічну доцільність і перспективи розвитку. Адже для забезпечення безпеки діяльності своєї фірми, зберегти її активи мало використовувати ефективні методи і заходи захисту, потрібно створити власну надійну розвідку та контррозвідку, налагодити діяльність інформаційно-аналітичної служби. Уникнути конкурентної боротьби підприємці не можуть, бо вона іманентне явище ринку. Висновок треба вчитися перемагати в конкурентній боротьбі, приймати ефективні і своєчасні рішення щодо конкурентів та їх дій.

Вижити в жорстких умовах конкурентної боротьби, постійного підприємницького ризику не можливо поза створення надійної системи збору інформації про конкурентне середовище, виробничо-комерційний ризик та прогнозування масштабів діяльності і обсягів виробництва конкурентів.

Використання технологій розвідки дає можливість успішно здійснювати прогноз кризових явищ у бізнесі, тобто реалізувати функцію раннього попередження кризи. А це, у свою чергу, уможливорює вживання запобіжних заходів для зниження кризової напруженості (локалізації кризи) чи зменшення можливого збитку. Ще однією опцією є можливість використання інформації про кризу у власних інтересах підприємства з метою створення підґрунтя для зміцнення фінансового стану чи послаблення конкурента.

Список використаних джерел:

1. Абрамов В. Деловая разведка в системе обеспечения предприятия / В. Абрамов // БДИ – 2002. – № 2. – С. 27.
2. Баяндин Н. И. Технологии безопасности бизнеса: введение в конкурентную разведку : Учебно-практическое пособие / Н. И. Баяндин. – М. : Юрист, 2002. – С. 139, 142.
3. Бондарчук Ю. В., Марущак А. І. Безпека бізнесу: організаційно-правові основи. Науково-практичний посібник. // Ю. В. Бондарчук, А. І. Марущак. – К. : Видавничий дім «Скіф», 2008. – С. 348-349.
4. Живко З. Б. Основні аспекти впливу конкурентної розвідки на недобросовісну конкуренцію / З. Б. Живко, С. І. Михаленич // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – № 12. – С. 39.
5. Живко М. О. Захист інформації в системі економічної безпеки держави та підприємства / М. О. Живко // Регіональне і місцеве самоврядування в нових умовах: партійна публічна адміністрація і безпосередня демократія: матер. III українсько-польської наук.-практ. конф. – Львів, 2006. – С. 269.